

NR 3-4 | 2022

KAMPEN MOT SKADLIGA TRADITIONER

Ingen flicka ska giftas bort

Lucia bröt traditionen

TILLSAMMANS GÖR VI SKILLNAD

I svåra tider, då världen drabbas av krig och kris, är det kanske viktigare än vanligt att vi får komma samman runt våra fina traditioner. När julen nu närmar sig kan vi glädja oss åt att vi äntligen får samlas igen och tillsammans uppleva julens evangelium med dess budskap om hopp och glädje.

Samtidigt som vi värnar om ljusa traditioner som ger hopp och för oss samman, ska vi inte blunda för de skadliga traditioner vi ser på olika håll i världen. I Julinsamlingen 2022 som nu står för dörren vill vi visa på kontrasten mellan positiva och stärkande traditioner och traditioner som är skadliga. Trots att varje människa är skapad till Guds avbild behandlas flickor och pojkar i många sammanhang helt olika. Vi vill därför sätta fokus på de sedvänjor som särskilt drabbar flickor och uppmärksamma att drygt 30 000 flickor gifts bort varje dag i vår värld – ett nästan ofattbart antal.

Coronapandemin har lett till att fattigdom och utsatthet ökat i världen. Kriget i Ukraina, liksom andra konflikter i världen, har dessutom gjort livsmedelsförsörjningen på många håll betydligt svårare, och som i så många andra fall är det kvinnor och flickor som drabbas allra hårdast. När fattigdomen och nöden tilltar tvingas många flickor och kvinnor att betala med sina kroppar – en nödlösning vi måste göra allt för att stoppa! Nöden ska inte uppstå över huvud taget. Men det handlar också om synen på könen. Så länge det finns sedvänjor och synsätt som förespråkar äganderätt över flickors liv och kroppar så fortsätter könsrelaterat våld och tvångsäktenskap – dag efter dag.

Tillsammans med Act Svenska kyrkans systerkyrkor, partnerorganisationer och changemakers runtom i världen kan vi förändra denna skeva syn på flickors värde. Vi stödjer Lutheran World Service India Trust (LWSIT) i Kolkatas slumområden för att Indiens barnäktenskap ska minska från den oacceptabla siffran 1,5 miljoner bortgifta flickor per år. Vi jobbar tillsammans med organisationen Ecuménicas för att stärka flickors rättigheter i skolorna i Honduras – ett av de farligaste länderna i Latinamerika för kvinnor. Vi stödjer Tanzanias kristna råd i arbetet med att stoppa könsstympning. Via ett landsomfattande projekt med teologiska utbildningar för kyrkoledare, bymöten för kvinnor och män samt samtalsgrupper för ungdomar, har miljontals människor fått kunskap som förhindrar övergrepp på flickor.

Våra katastrofinsatser pågår också dygnet runt på olika håll i världen. Genom våra partnerorganisationer delar vi ut matpaket till de som är värst utsatta av torkan på Afrikas horn. I Ukrainas närområden ser vi till att människor ska kunna hitta meningsfull försörjning och i översvämningarnas Pakistan jobbar vi för en återuppbyggnad av mer motståndskraftiga boenden. Vi arbetar inte bara för att människor ska överleva dagens kriser utan också för att de drabbade själva ska få makt att förbättra sina liv på sikt, undvika de värsta följderna av framtida kriser och kunna resa sig starkare tillsammans.

Vi lever alla under samma himmel och har samma värde och rättigheter. Kampen för att bryta skadliga traditioner och normer fortsätter ända till den dag då alla människors liv värderas lika. Tack för att du är med oss och våra partnerorganisationer ute i världen i detta arbete. Tillsammans kan vi göra skillnad!

ERIK LYSÉN

Chef

Act Svenska kyrkan

BLI MÅNADSGIVARE

Under samma himmel, tillsammans för alla människors rätt till ett värdigt liv.

Skanna koden

INGEN FLICKA SKA GIFTAS BORT

Mitu och hennes vänner är några av de ungdomar som deltar i en tonårsverksamhet som Act Svenska kyrkan stödjer i Kolkata, Indien. Tonårsgruppen är en del i arbetet att förhindra barnäktenskap så att flickor ska kunna drömma stort och nå nya mål.

– Jag vill bli astronaut och jobba för Nasa, säger 15-åriga Mitu.

Kvarteret i Indien där Mitu och hennes vänner bor faller inom kategorin "slumområde". Flera av familjerna i Kolkatas slum kämpar för att få mat för dagen.

– Min mamma har flera jobb så att jag kan gå i en privatskola, berättar Mitu på felfri engelska.

Mamman har tillbringat förmiddagen med att laga mat tillsammans med kvinnogruppen, en verksamhet som Act Svenska kyrkan stödjer. Det ger en liten inkomst och ett näringsriktigt mål mat per dag.

Satsar på skolan

Trots att indiska staten infört obligatorisk grundskola och satsat på flickors skolgång är det inte självklart att alla barn får den möjligheten. Mitu och hennes vänner inser att detta är ett privilegium och tar stort ansvar för sina studier.

Mitu har också ett särskilt intresse som driver henne.

– Jag vill bli astronaut och jobba för Nasa! Jag har två år kvar i grundskolan, sedan kan jag söka stipendium och läsa vidare.

Hon menar att kvinnor inte kan protestera eftersom de inte känner till sina rättigheter, så kunskap är första steget till förändring.

Att inte gifta sig som barn

Mitu och hennes kompisar känner flera jämnåriga flickor som har gift sig för att de blivit kära och vill ha en möjlighet att själva välja make innan deras familj gör valet åt dem. En del flickor blir bortgifta tidigt för att föräldrarna inte kan eller vill betala skola och uppehälle.

Mitu är bekymrad och det märks att hon är en aktivist när det gäller jämställdhet.

PHOTO: CHRISTY/MON

Mitu, Sunita och Nisha deltar i den tonårsverksamhet som Act Svenska kyrkan stödjer i Kolkata, Indien.

– På internationella kvinnodagen den 8 mars reciterade jag en dikt om kvinnors rättigheter, berättar hon.

Hennes framträdande skedde vid ett torgmöte och anordnades av Act Svenska kyrkans indiska partnerorganisation Lutheran World Service India Trust (LWSIT). Deltagare från tonårsgrupper, kvinnogrupper och andra verksamheter som LWSIT driver i området försöker sprida kunskap som de lärt sig och skapa opinion.

Kroppen behöver vara redo

Att dö i samband med graviditet och förlossning är den vanligaste dödsorsaken för flickor mellan 15 och 19 år i världen. Global statistik visar också att barn som föds av barn löper större risker att drabbas av undernäring. Därför handlar arbetet som Act Svenska kyrkan stödjer om att sprida

denna kunskap. Mitu och hennes vänner Nancy, Nisha och Sunita deltar i tonårsgruppen och där har de bland annat fått träffa en läkare som berättat om de fysiska farorna.

– Flickor som gifter sig som barn, deras kroppar utvecklas fortfarande och när de blir gravida är deras kroppar inte redo, säger Nancy.

I tonårsgruppen har de också fått lära sig om flickors och kvinnors juridiska rättigheter. Mitu menar att denna kunskap är något av det viktigaste hon fått i livet. Den ger henne en känsla av att *allt* är möjligt. Att sikta mot stjärnorna är inte bara en bildlig vision för den blivande astronauten Mitu.

– Min dröm är att nudda rymden, säger hon, med ögon som lyser som stjärnor.

TEXT: SUSANNA OLIVIN

VARJE FLICKAS RÄTT TILL SIN KROPP OCH FRAMTID

Nästan var fjärde indisk flicka gifts bort som barn. Men det går åt rätt håll, bland annat tack vare människor som Polly Mondal, som arbetar med ett omfattande jämställdhetsprojekt i östra Indien.

– Även om det har skapats många utvecklingsprogram för kvinnors utveckling och flickors utbildning finns fortfarande många utmaningar i samhället. Framför allt genusrelaterat våld mot kvinnor och flickor. Det förekommer våldtäkter i samhället och flickor utsätts för tvångsäktenskap och våld i hemmen. Det finns fortfarande kastsystem kvar i delar av det indiska samhället, berättar Polly Mondal.

– Maktförhållanden lever kvar i det indiska samhället, samhället är patriarkalt till sin natur och makten tillhör männen och de vill utöva sin makt och kontrollera kvinnors rörelsefrihet, deras inkomster, deras kroppar. Vid en undersökning bland indiska medborgare om våld mot kvinnor, på frågan om en man får slå en kvinna, höll 62 procent av pojkarna och 53 procent av kvinnorna med om det. Det betyder att det är inbyggt i kulturen. På något sätt accepterar de våldet. Men det behöver förändras. Civilsamhället behöver arbeta mer med männen som grupp för att förändra detta och få slut på våldet mot kvinnor.

Kvinnor och flickor stöttar varandra

Polly utför sitt arbete med sin kristna tro som drivkraft och hon har en sällsynt förmåga att skapa struktur. Hennes sätt att med stadig blick ta sig an varje uppgift inger förtroende och trygghet, vilket behövs i en tillvaro fylld av så enorma behov. Som ansvarig för ett genusprogram i Kolkata har hon

FOTO: DAVID WESTON/KON

Polly Mondal utbildar kvinnogrupper, tonårsgrupper och kyrkogrupper om flickors rättigheter.

” Civilsamhället behöver arbeta mer med männen som grupp för att förändra detta och få slut på våldet mot kvinnor. ”

bland annat hand om organiseringen av kvinnogrupper.

– Jag känner mig väldigt tillfreds när jag jobbar med kvinnogrupperna. Jag ser dem, vi har samma kön och deras situation är mycket dålig, så det inspirerar mig när jag utbildar dem och pratar om jämställdhet. Vi medvetandegör dem om orättvisa mellan könen, och vi involverar både män och kvinnor, berättar Polly och understryker hur viktigt det är att religiösa ledare också tar sitt ansvar.

– När människor går till ett tempel, en moské eller en kyrka borde de

” När jag pratar med kvinnogrupperna ser jag stora leenden i deras ansikten, för de är mer självsäkra än tidigare. ”

religiösa ledarna tala om de traditioner som påverkar särskilt kvinnor och flickor. De kan motivera! Människor är mer benägna att lyssna till dem än att lyssna till andra i samhället.

– När jag pratar med kvinnogrupperna ser jag stora leenden i deras ansikten, för de är mer självsäkra än tidigare. Själva säger de: ”Vi brukade utsättas för mycket våld från våra män och från svärfamiljen, men efter att ha gått med i självhjälpsgruppen, känner vi nu till vilka rättigheter som kvinnor ska ha, vi känner till våra lagliga rättigheter och nu kan vi ta tillbaka dem. Vi motsäger oss alla former av våld och vi har skapat ett nytt liv för oss själva”. Och det har gett dem stort självförtroende. Det är framgången i deras liv, säger Polly och ler med hela ansiktet.

Utbildningar om farorna med barnäktenskap

Traditionen med tvångsäktenskap är fortfarande vanligt förekommande i många delar av Indien. Även om många indier i dag gifter sig av kärlek, anses föräldrar fortfarande ansvariga för att godkänna valet av partner. När en flicka närmar sig vuxen ålder finns också en förväntan om att föräldrar ska ordna en make till sin dotter. Till skillnad från i många andra länder med tradition av bortgifte, är det i Indien flickans föräldrar som ska betala till den blivande makens familj. Denna sedvänja leder inte sällan till att döttrar upplevs som en belastning för familjen.

FOTO: CHRISTY/KON

Att ha en egen inkomst skapar trygghet. En kvinnogrupp har startat gemensam matlagning och säljer mat för hemkörning runtom i Kolkata.

– Jag ser att i Indien är söner mer värda än döttrar. En familj är väldigt glad när en pojke föds, de firar och tycker att det är höjdpunkten för familjen, säger Polly.

Ett steg mot att undvika barnäktenskap är kunskapen om hälsorelaterade faror för mammor och barn. Polly berättar att en stor satsning görs på att utbilda föräldrar om farorna med barnäktenskap.

– Vi medvetandegör tonårsflickor och föräldrar. Vi försöker utbilda dem i de negativa effekterna de kommer

att möta i livet vid barnäktenskap, berättar Polly.

Även om ett jämställt samhälle ibland känns som en omöjlig vision, så väljer Polly att se det fantastiska i varje möte och varje person som genom hennes omfattande jämställdhetsprojekt får helt nya perspektiv. Hon brinner för sitt jobb och hon skapar långsiktig förändring i sitt samhälle. Hon kämpar för varje flickas rätt till sin kropp och framtid.

TEXT: SUSANNA OLIVIN

LUCIA BRÖT TRADITIONEN

Legenden om Lucia berättar om en flicka som vägrade bli bortgift. Hon stod upp för sin kropp, sin tro och sina egna val i livet. Än i dag kämpar flickor runtom i världen för sina rättigheter.

Berättelsen om Lucia är en berättelse om förfärliga övergrepp. Lucia blev bortlovad för att gifta sig redan som ung flicka. När hon övertalade sin mor att bryta förlovningen, straffades hon genom tortyr och ett liv på bordell.

Lucias kamp för sin kristna tro och hennes motstånd mot att gifta sig väckte stor ilska hos omgivningen. Enligt vissa berättelser stack de ett svärd genom hennes hals, enligt andra stack de ut hennes ögon. Oavsett vilket våld hon utsattes för, så är en sak säker: Lucia trotsade samhällets normer och straffades hårt.

Flickors situation i dag

Runtom i världen utsätts flickor än i dag för samma typ av övergrepp som Lucia utsattes för. Tvångs gifte, könsstympning, sexuellt våld och våld inom familjen är exempel på vanliga övergrepp mot flickor. Varje dag könsstympas över 10 000 flickor. Varje dag gifts över 30 000 flickor bort.

Flickor får tidigt ta hand om barn och utföra oavlönat hushållsarbete, vilket begränsar deras möjligheter att utbilda sig och skaffa sig en egen försörjning. Flickors och kvinnors kroppar ses i många fall som mäns egendom. I vissa samhällen har kvinnor ingen rätt att äga mark eller egendom, ingen rätt att ha eget bankkonto och ingen rätt att rösta.

Act Svenska kyrkan gör skillnad

Som trosbaserad aktör har Act Svenska kyrkan ett unikt nätverk i samhällen där religiösa ledare har stort inflytande över människors liv och vardag. Det ger möjlighet att påverka kränkande normer och diskriminerande familjelagstiftning. När kyrkor tar ställning emot exempelvis könsstympning och barnåktenskap, kan en förändring ske i samhället.

Act Svenska kyrkan arbetar tillsammans med lokala krafter för att långsiktigt förändra. Det handlar om utbildning kring farorna med könsstympning, påverkan för att förbjuda barnåktenskap och projekt för att flickor ska tillåtas gå i skolan. Det handlar om att bryta tabun som rör jämställdhet och sexualitet och stå upp för alla människors lika värde.

Legenden om Lucia ger hopp

Kanske är det just Lucias kamp för sin tro, sin kropp och sin värdighet som gjort att vi i dag firar henne med en stor ljushögtid. Att vi låter Lucia bli en symbol för ljuset i mörkret. Legenden om Lucia kan ses som en påminnelse om att värna alla flickors rätt att få bestämma över sina egna kroppar och kunna göra egna val. Tillsammans genom Act Svenska kyrkan kan vi ge fler flickor möjlighet att ta makten över sina egna liv.

TEXT: SUSANNA OLIVIN

SÅ HÄR KAN GÅVORNA GÖRA SKILLNAD

Exempel från Act Svenska kyrkans gåvoshop:

580 KR

EN NY TRADITION: STUDIESTÖD

Att fullfölja grundskolan och få examen i högre studier ger jobb, trygghet och självständighet. 580 kr räcker till ett årsstipendium för en flickas skolgång.

300 KR

SKYDDSNÄT: SKYDD MOT KÖNSSTYMPNING

Flickor som riskerar könsstympning behöver hjälp att fly till ett säkert boende, där de kan få stöd att förändra sina föräldrars beslut. 300 kr räcker till att en vuxen stödperson under en månad kan hjälpa flickor.

150 KR

FAMILJERÄTT: JURIDISK HJÄLP

Jämställda lagar, och kunskap om dessa, behövs för att säkerställa att barn inte giftas bort och att flickor och pojkar har samma rätt att ära och äga mark. 150 kr räcker till familjerättsutbildning för en person.

750 KR

STYRKEPASS: WORKSHOP MOT BARNÄKTENSKAP

750 kronor räcker till att 25 tonårsflickor kan delta i en dagsworkshop om farorna med barnäktenskap. Tillsammans blir de starka och kan stå upp för sin rätt att inte giftas bort.

ACT SVENSKA KYRKANS GÅVOSHOP

I gåvoshoppen finns många julklappar att välja på som verkligen betyder något. Du och mottagaren är delaktiga i att skapa mod, hopp och medmänsklighet genom bättre förutsättningar för att gå färdigt skolan, möjlighet att bestämma över sin kropp och kunskap om rätten att själv välja vem man ska gifta sig med. Det kallar vi en riktigt god jul.

Välkommen att besöka gåvoshoppen:
svenskakyrkan.se/actgavoshop

VI ÄR EN GLOBAL RÖRELSE MED LOKAL FÖRANKRING – DET GER RESULTAT

Act Svenska kyrkan arbetar tillsammans med andra kyrkor, organisationer och tusentals frivilliga runtom i världen för att bryta skadliga traditioner.

ESTHER MUHAGACHI

Changemaker, Tanzania

Cirka fyra miljoner kvinnor och flickor har utsatts för könsstympning i Tanzania, och fler riskerar att drabbas. Religiösa ledare har stort inflytande och är därför nyckelaktörer när det kommer till att ta avstånd från den skadliga sedvänjan.

Esther Muhagachi arbetar för Tanzanias kristna råd och kämpar tillsammans med Act Svenska kyrkan för att få ett slut på övergreppen. Tanzanias kristna råd anordnar bland annat hundratals utbildningar, i både kyrkor och skolor, om de negativa effekterna av könsstympning.

FOTO: KERSTIN BERGÅL/KON

"Vi arbetar för att människor ska respektera Guds skapelse även när det gäller kvinnor, i stället för att stympa dem."

FOTO: JESPER KLEVENSSON/KON

"Vi arbetar utifrån tro och olika religiösa övertygelser. Det är mycket viktigt eftersom 95 procent av Honduras befolkning ser sig som troende."

ANA RUTH GARCIA CÁRAMO

Changemaker, Honduras

Honduras är ett av de farligaste länderna i Latinamerika för kvinnor. Hunger och fattigdom har drivit på en negativ utveckling där flickor gifter sig och får barn mycket tidigt och det förekommer att flickor säljs eller ges bort till äldre män. Ofta används religiösa argument för manlig dominans över kvinnor.

Pastor Ana Ruth Garcia Cáramo jobbar i stället med religiösa argument för att stärka kvinnors rättigheter. Hon har grundat en kristen organisation som jobbar med att integrera undervisning om sexuella och reproduktiva rättigheter i skolorna, så att unga tidigt får lära sig att de har rätt att bestämma över sina egna kroppar.

LARRY MADRIGAL

Changemaker, El Salvador

I Centralamerika är det könsrelaterade våldet utbredd. Varje år mördas hundratals kvinnor och flickor i regionen, oftast av makar, exmakar eller pojkvänner.

Larry Madrigal är en av eldsjälarna som tillsammans med Act Svenska kyrkan arbetar för att fler, inte minst män, ska inkluderas i arbetet för att minska det utbredda våldet. Män och pojkar, kvinnor och flickor, i Guatemala, Honduras, Nicaragua och El Salvador utbildas i frågor som rör mäns självkänsla och förebyggandet av våld mot kvinnor.

FOTO: CARLOS ZAPAROLI/KON

"Männen är en del av problemet och kan därför vara en del av lösningen."

AKUTA INSATSER OCH LÅNGSIKTIG FÖRBÄTTRING

Act Svenska kyrkan lindrar följderna av torkan på Afrikas horn, översvämningarna i Pakistan och jordbävningen i Afghanistan. I Polen ser vi till att människor på flykt undan kriget i Ukraina får arbete med att underlätta vardagen för andra flyktingar. Act Svenska kyrkans humanitära chef Else Berglund berättar hur akuta insatser knyts ihop med långsiktig förbättring.

Afrikas horn

Act Svenska kyrkans stöd till Kenya, Somalia och Etiopien används till det som lokal expertis anser mest nödvändigt. I nuläget delas matpaket och rent vatten ut till drabbade, och vattenburna sjukdomar förebyggs genom att vattentätker och sinade brunnar återställs.

– Etiopien är förutom torkan drabbat av inbördeskriget som pågår i delar av landet och dessa delar är svåra att få tillgång till. Men i och med att vi jobbar med flera lokala partner så har vi större möjligheter att nå in i konflikt-drabbade områden, säger Else Berglund.

Hon förklarar att många uttrycker särskild uppskattning över att Act Svenska kyrkan även bryr sig så mycket om personalen som arbetar med stödet på plats – personalen är nämligen själva hårt drabbade av situationen och förtjänar att bli lyssnade till.

Pakistan och Afghanistan

Else Berglund har själv tidigare bott i Pakistan och är förskräckt över det som nyligen skett i landet – extrem hetta följt av otroliga vattenmängder ovanpå den uttorkade marken som inte klarat av att suga upp det efterföljande regnet.

Else Berglund, chef för humanitära insatser.

– När det var som allra värst låg faktiskt en tredjedel av landet under vatten, säger Else.

Förutom akut humanitärt stöd tränas också människor i återuppbyggnad av boenden som ska vara mer motståndskraftiga mot framtida översvämningar.

– I Afghanistan har vi samma implementerande partner för det humanitära arbetet som i Pakistan. I juni drabbades Afghanistan av en jordbävning och där har vi också ett pågående stöd sedan talibanerna tog över makten.

Kriserna läggs på varandra i Afghanistan och i förstörelsens spår är behovet av allt ifrån madrasser till hygienpaket och psykosocialt stöd omfattande.

Ukraina och Polen

– Jag besökte nyligen Polen. Det är det land som tagit emot flest flyktingar från Ukraina. Där jobbar Act Svenska kyrkan med Lutherska Världsförbundet och nu finns sex mottagningscenter på plats i landet.

I mottagningscentren kan de som flytt få tillgång till ekonomiskt stöd. 95 procent av de som jobbar i mottagningscentren är själva ukrainare, vilket ger både jobb och en underlättad språksituation.

– Vi följer förstås noga upp huruvida dessa människor mår med att jobba med andra drabbade, men vi ser också att människor ofta mår bättre av att få känna att de är inkluderade i hjälparbetet, säger Else.

Act Svenska kyrkan siktar också på att i ännu högre grad än tidigare kunna jobba psykosocialt med barn, ungdomar, människor med funktionsnedsättningar och äldre.

Att knyta ihop det akuta med det långsiktiga

– Vi vet att katastrofförebyggande insatser som är en del av det långsiktiga arbetet räddar liv. Faktum är att färre dör i katastrofer nu än för 50 år sedan trots fler katastrofer och ökad världsbefolkning. Det här tar inte bort lidandet för de som ändå drabbas men förebyggande insatser gör att fler överlever, säger Else.

En biståndsorganisation måste snabbt kunna ställa om långsiktigt arbete till akuta insatser vid katastrofer och därefter gå tillbaka till långsiktiga projekt, för att inte fastna i det akuta.

– Det skulle vara som om vi bara behöll våra akutmottagningar och lade ned övrig sjukvård. Då ökar ju behovet. Därför har vi en tät dialog mellan de delar av vår verksamhet som jobbar långsiktigt och de som jobbar akut, säger Else.

ACT SVENSKA KYRKANS KATASTROFINSATSER 2022

- Totalt antal pågående projekt: 31 st, utspridda över Östafrika, Latinamerika, Asien och Europa.
- Finansiering: Gåvor från privatpersoner, församlingar, företag, Sida-medel och Radiohjälp.
- Projekten pågår generellt mellan 6 månader och 2 år.
- Uppföljning sker årligen, exempelvis genom fältbesök.

TEXT: ALEXANDER ÖBOM

TESTAMENTSGÅVOR RÄDDAR LIV

Jonna Stockman, som arbetar på insamlingsenheten på Act Svenska kyrkan, svarar på frågor om testamentsgåvor

Varför ska jag testamentera en gåva?

Gåvor är en förutsättning för Act Svenska kyrkans arbete som räddar liv, ger trygghet, skapar fred, rättvisa och möjlighet för många människor att bygga en ljusare framtid. Ett sätt att stödja arbetet är genom att ge en gåva i sitt testamente. En testamentsgåva är ett fint och generöst gåvosätt som gör skillnad för våra medmänniskor som lever i utsatthet.

Varför ska jag upprätta ett testamente?

Genom att upprätta ett testamente så säkerställer du att dina tillgångar går till det du önskar. Det kan bland annat bidra till att dina efterlevande kan vara säkra på att din vilja uppfylls.

Hur upprättar jag ett testamente?

När du ska upprätta ett testamente rekommenderar vi att du rådgör med en sakkunnig jurist eller advokat, till exempel via en bank, begravningsbyrå eller juridisk byrå. Det kan ge vägledning och stöd för att undvika att testamentet innehåller oklarheter som gör att testamentet kan förklaras ogiltigt. För att få mer information om vad man bör tänka på, så kan du kostnadsfritt beställa hem vårt testamentsmaterial genom talongen som är bifogad eller via svenskakyrkan.se/act/testamente.

FOTO: MAGNUS ARONSSON

Jonna Stockman. Gåvor och testamenten, Act Svenska kyrkan.

Funderar du på att skriva testamente?

● **GE EN GÅVA
FÖR FRAMTIDEN**

90 SVENSK
KONTO INSAMLINGS
KONTROLL

tryggt
givande
givasverlige

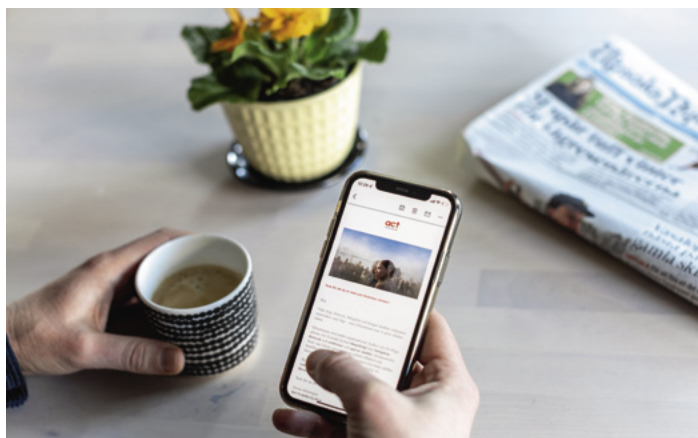
En testamentsgåva räddar liv, ger trygghet, skapar fred, rättvisa och möjlighet för många människor att bygga en bättre framtid.

Vill du veta mer?

Kontakta oss på **010-181 93 00**
för personlig service, besök oss på
svenskakyrkan.se/act/testamente eller
skanna koden med din mobilkamera.

act
Svenska kyrkan

Nyhetsbrev från Act Svenska kyrkan

Få nyheter från Act Svenska kyrkan direkt till din e-postadress. Fyll i dina uppgifter på svenskakyrkan.se/act/actnyhetsbrev eller skanna koden med din mobilkamera.

FÅ SKATTEREDUKTION NÄR DU GER GÅVOR

Från och med den 1 januari 2022 är beloppet du kan få skattereduktion för utökat. Du kan få tillbaka totalt 3 000 kr, motsvarande 25 procent av gåvobeloppet, på gåvor till Act Svenska kyrkan.

Varje gåva behöver vara minst 200 kr och totalt under ett kalenderår behöver det sammanlagda gåvobeloppet vara minst 2 000 kr till organisationer som är godkända av Skatteverket. Om du ger 2 000 kr kan du få 500 kr i skattereduktion. Om du ger 12 000 kr kan du få tillbaka 3 000 kr, vilket är maxbeloppet för skattereduktion.

Avdraget görs i samband med deklarationen för det år du gett gåvan. Vi skickar in kontrolluppgifter till Skatteverket och det avdragsgrundande beloppet kommer att finnas förtryckt på din skattedeklaration för nästa år. Det enda du behöver göra är att se till att vi har dina personuppgifter, det vill säga namn, adress, personnummer och gärna även e-postadress.

Summeringen av totalt antal gåvor hos olika organisationer görs av Skatteverket, genom att alla organisationer (gåvomottagare) lämnar in kontrolluppgifter till Skatteverket.

Hur mycket kan jag få tillbaka?

2 000 kr	500 kr
5 000 kr	1 250 kr
10 000 kr	2 500 kr
12 000 kr	3 000 kr

Läs mer på svenskakyrkan.se/act/skattereduktion eller kontakta Givarservice.

Åsali, Daniel, Maria, Ninnie, Josefina.

Välkommen till Givarservice – vi svarar på dina frågor

Har du frågor eller synpunkter på arbetet eller vill du höja ditt månadsgivande? Du vill kanske få information om ett särskilt projekt eller funderar du på att ge en minnes- eller hyllningsgåva? I alla frågor är du varmt välkommen att kontakta Givarservice så hjälper vi dig.

Skicka e-post till givarservice@svenskakyrkan.se eller ring oss på telefon 010-181 93 00, måndag–fredag kl 9.00–12.00 och 13.00–15.00.

Göra skillnad ges ut av: Act Svenska kyrkan, Kyrkokansliet, 751 70 Uppsala.

Webbplats: svenskakyrkan.se/act **Ansvarig utgivare:** Erik Lysén.

Redaktion: Josefina Casteryd, Josefina Norstedt, Madeleine Sandström, Jonna Stockman, Alexander Öbom.

Omslagsfoto: Christy/Ikon. Bilden föreställer Polly Mondal som utbildar kvinnogrupper, tonårsgrupper och kyrkogrupper om flickors rättigheter i Kolkata, Indien.

Göra skillnad ges ut i två dubbelnummer per år, mars och november.

Plusgiro 90 01 22-3 | Bankgiro 900-1223 | Swish 900 1223

Få nyheter direkt i din e-post:
svenskakyrkan.se/act/actnyhetsbrev

Följ Act Svenska kyrkan på:
facebook.com/actsvenskakyrkan

Följ oss på Instagram:
[@act_svenskakyrkan](https://instagram.com/act_svenskakyrkan)

Svanenmärkt trycksak, 3041 0001

GE MOD, HOPP OCH MEDMÄNSKLIGHET

Julklappar som verkligen betyder något.
Vad vill du ge?

EXEMPEL

FAMILJERÄTT, 150 KR

Utbildning för kvinnor om familjerätt, gör att de lättare kan skydda sig och sina barn från exempelvis tvångsäktenskap.

svenskakyrkan.se/actgavoshop